

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

FUNȚIUNEA MORALA A EVANGHELIEI

După grelele încercări prin care a trecut lumea, în timpul acestui din urmă războiu, vedem cum toate popoarele caută pe toate căile să înlăture pe viitor războiul și să înjghebeze o așezare socială mai dreaptă și mai durabilă. Se caută să se creeze un climat propice dezvoltării unei vieți pașnice și de lungă durată.

Intr'adevăr, vedem cum din mijlocul zburcunilor și frământărilor prezente, se naște vie dorința unanimă de realizare integrală a unui ideal de viața socială și individuală.

Omenirea caută anumite certitudini fundamentale, prin care viața socială de azi și de mâine să se mențină și să prospereze. Ea nu se mai mulțumește cu făgăduințe și iluzii deșarte, ci vrea ceva sigur și durabil. Ea vrea o cale dreaptă și statornică pe care să meargă și care să-i aducă pacea și fericirea mult dorită.

Această cale însă, pe care lumea o caută neîncetat, a fost trasată acum douăzeci de veacuri de Iisus Hristos. De câte ori omenirea i-a urmat cursul, i-a mers bine, dar de câte ori s'a abatut dela ea, de atâtea ori s'a împotmolit.

El ne-a lăsat pentru aceasta o învățatură scrisă și cuprinsă în sf. Evanghelie, care servește omenirii, întocmai ca steaua magilor, arătându-i drumul cel drept ce trebuie să-l urmeze.

El ne-a lăsat această carte scrisă și inspirată ca să avem într'ansa o călăuză sigură în viața noastră pământească.

Cu toate că în esența sa, învățătura creștină orientează pe oameni spre zările împărăției vecinice a lui Dumnezeu, cu toate acestea ea nu ignorează realitatea vieții sociale. Prin ea se caută întemeierea împărăției lui Dumnezeu, încă aici pe pământ.

Ea ne arată nu numai idealul veșniciei, spre care toți trebuie să tindem, ci ne dă și mijloacele prin care să-l atingem. Ea este „de-

getul lui Dumnezeu care se coboară și se apleacă să scrie pe pământ" (Haman). Ea e cel mai minunat instrument optic care apropie nemărginirea de ochiul nostru și dă clipei dimensiuni de veșnicie. „Ea nu este o carte, ci o ființă vie cu o activitate, cu o putere care învinge tot ce i se împotrivesc" (Napoleon). Ea este apa cea vie pe care Hristos Domnul o oferă Samaritencii la fântâna lui Iacov.

Evanghelia este „o carte care deslegă cu vorbe simple cele mai adânci întrebări cari au frământat omenirea de când există..." Ea dă deslegare tuturor problemelor sociale necesare unei ideale viețuiri și propășiri. „Ea este împlinirea tuturor nădejzilor, cea mai înaltă înțelepciune, cheia tuturor părutelor contradicții dintre lumea fizică și cea morală, viața și nemurirea". Ea este o carte de care nu se poate lipsi omenirea.

Ea este Charta fericirii adevărate. De aceea Hristos Domnul ne-a lăsat acest codex al păcii și al fericirii, nu să-l punem în bibliotecă, ci să-l punem în practică. Să-i punem principiile la temelie viețuirii noastre.

Aici găsim cheia împăcării tuturor diferendelor, fie între indivizi, fie între clasele sociale, fie chiar între popoare. Hristos Domnul s'a îngrijit foarte de aproape de mersul unei viețuiri pașnice și armonioase între oameni, stabilind reguli precise de modul cum au să procedeze, când viețuirea lor pașnică este întreruptă de neînțelegeri și certuri.

Astfel în sf. Evanghelie găsim stabilirea raporturilor pașnice între popoare, spre exemplu între iudei și samariteni, cari se urau de moarte; între iudei și romani, îndemnându-i pe cei dintâi să dea Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu.

Găsim apoi stabilirea normelor de împăcare și de armonizare a diferitelor clase sociale,

între bogați și săraci, între stăpâni și slugi, precum și a indivizilor între ei. Bogații să aibe milă de cei săraci, iar stăpânii să nu asuprească pe slugi.

Pentruca oamenii să trăiască în pace unii cu alții, îi îndeamnă să nu se urască, să nu se vorbească de rău, să nu se părăscă, să se respecte, să se iubească și mai presus de toate să ierte unii altora greșalele. „Că de veți ierta oamenilor greșalele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc. Iar de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greșalele voastre” (Mt. 6, 14-16).

Stabilește raportul între bătrâni și tineri, între părinți și copiii, între bărbați și femei, între indivizi și autoritate, îndemnând pe cei dintâi să se supună autorității, căci nu este autoritate decât dela Dumnezeu.

Aici găsim deci, legea supremă care stă la baza armoniei și a progresului social, care este legea iubirii. Această lege impune ocrotirea și ajutorarea celor nevoiași, adică ocrotirea bătrânilor, a văduvelor și a orfanilor.

Aici găsim apoi deslegată problema muncii. Munca care înainte de Hristos era considerată o rușine și demnă numai pentru sclavi, El a ridicat-o la rangul de virtute. Cine nu lucrează să nu mănânce, sună principiul biblic.

A desființat sclavajul, făcându-i pe oameni egali, ca având aceiași origine și aceiași menire pe pământ. În creștinism deci, toți sunt liberi și toți sunt egali. Însă cu toate acestea creștinismul a pus la baza afirmării și a personalității omenești, meritul prin muncă. Fiecare are dreptul, din orice clasă socială ar fi să se afirme și să se ridice pe treptele ce le mai înalte ale societății omenești, dar numai prin merit.

Iată deci, cum creștinismul, prin puterea idealului său moral și prin forța sa spirituală, a schimbat cu totul viața morală și socială a omenirii. Viața omenească a fost clădită nu pe iluzii deșarte, ci pe certitudine.

În lumina principiilor evanghelice găsim deschisă calea tuturor revindcărilor de justiție socială. În perspectiva lor, toate pornirile noastre cele mai legitime se proporționează și-și primesc valoarea lor adevărată, și știința și arta și viața și moartea. „Istoria nu cunoaște o carte mai greu elaborată, mai mult cercetată, mai mult combătută și totuși mai tare pe afirmațiile sale și de mai mare valabilitate pentru toate timpurile decât Sf. Scriptură” (Teodor M. Popescu).

Iată de ce, principiile evanghelice le găsim azi mai necesare ca oricând pentru reglemen-

tarea și armonizarea raporturilor de pace și bună înțelegere între indivizi și popoare, fiindcă ele cuprind într'ânsele izvorul și puterea uriașă de regenerare a vieții sociale. Principiile ei verificate cu prisosință ca fiind cele mai ideale, au intrat în conștiința și în viața lumii și fac parte integrantă din bunurile culturii universale.

Ele introduc în lăuntrul firii noastre o pulsație nouă — un ritm moral superior, care intensifică puterea creatoare a vieții omenești pe toate tărâmurile ei de manifestare. Ele umanizează și disciplinează voința, domesticește instinctul și cultivă eroismul moral. Ele fac din om o putere activă în domeniul bine-lui, o putere rodnică în domeniul progresului și o putere creatoare în domeniul frumosului și a utilului.

Omenirea are la îndemână aceste principii. Rămâne să le pună în aplicare pentru binele și fericirea ei.

Pr. MARIN SFETCU

Scopul pelerinajelor *)

În toate timpurile pelerinajele făcute la anumite locuri de rugăciune, au avut un rol important, în viața bisericii noastre ort. rom. Mulțimea credincioșilor din cele mai mari îndepărtări, mânați de dorul de înviore ale sufletelor lor, ca și de setea învățăturilor creștine, se duc la Sf. Mănăstire.

O importanță deosebită și un avânt netăgăduit au luat pelerinajele în eparhia noastră în urma activității neobosite și a zelului apostolic al P. S. Sale Părintelui nostru Episcop Andrei, care folosindu-se de toate mijloacele pentru intensificarea vieții sufletești, an de an conduce personal aceste pelerinaje, în cari mulțimea cea mare a credincioșilor vin să-i asculte învățăturile părintești, privitoare la întărirea credinței și la îndreptarea moravurilor spre calea mântuirii.

Pentru a afla această cale trebuie „să facem roduri vrednice de pocăință” (Mat. 3, 8). Deci, fiecare creștin care participă la obișnuitele pelerinaje să nu uite îndemnul sf. ap. Pavel care zice: „De omul cel vechiu care se lasă purtat și stricat de poftetele cele înșelătoare să ne lăpădam și să înbrăcăm pe omul nou care trăiește după voia lui Dumnezeu, în dreptate și în sfințenie” (Ef. 4, 22). „Un singur lucru trebuiește” a zis Mântuitorul, „de a ne mântui sufletul” (Luca 10, 42). „Căci ce va folosi omului de va dobândi

*) N. R. Articolul a fost primit la redacție cu oarecare întârziere, din care motiv n'a putut să apară într'un număr anterior.

Încea toată și-si va pierde sufletul său, sau ce va da în schimb pentru sufletul său" (Mat. 16, 26).

Indemnuri la pelerinaj găsim nenumărate în sf. Scriptură. Așa în Deut. 16, 16, găsim cuvintele prin cari însuși Dumnezeu a poruncit ca fiii lui Izrael să meargă de 3 ori pe an la sărbătoarea corturilor în Ierusalim. În Sf. Ev. Luca 2, 4 și Ioan 12, 6, cetim că însuși Mântuitorul Iisus Hristos cu Maică sa și bătrânul Iosif au ascultat porunca lui Dumnezeu.

Păgânii însuși mergeau la Ierusalim să se închine (Fapt. Ap. 8). Sf. ap. Pavel încă și-a grăbit calea ca să poată petrece sărbătoarea Rusalilor în Ierusalim.

Cei dintâi creștini cercetau în pelerinajele locurile sfinte, mormintele sf. ap., ale martirilor și ale tuturor mărturisitorilor cari s'au jertfit pentru dreapta și strămoșească credință. Părintele bisericesc Eusebiu, amintește de Episcopul Alexandru al Canadociciei, de Sf. Nicolae din Mira, de Sf. Imp. Elena și alții, cari toți au cercetat locurile sfinte.

Prin pelerinajele făcute la locurile sfinte întotdeauna s'a urmărit ca scop cinstitirea și mărirea lui Dumnezeu, a Maicii Domnului și a tuturor sfinților, iar de altă parte credinciosul, prin ostenele și primejdiile călătoriei, își împlinește canonul pentru păcatele făcute, reîntorcându-se mai curat și mai întărit sufletește prin puterea virtuților creștinești, pentru a putea înfrunța greutățile și necazurile întâmpinate în calea cea spinosă și rea a acestei vieți.

Și dacă strămoșii noștri practicau tradiția pelerinajelor, e întrebarea: De ce astăzi pelerinajelor nu li se dă o importanță mai mare? De ce an de an trebuie să se repete aceiași dorință ierarhică, ca P. C. Părinți să-și conducă credincioșii dornici de a participa la Sf. Mănăstire? Pentru ce trebuie să vedem — cu durere sufletească — atâția și atâția credincioși din multe parohii (cu odoarele sfinte de-a umăr prin eate) și respirați de-alungul drumului ce duce la Sf. Mănăstire fără cantor și fără păstorul lor sufletesc? De ce nu ne-am da seama măcar azi, că noi suntem pentru popor și nu poporul pentru noi? Din cele 365 zile ale anului, pentru ce nu am putea măcar 2 zile jertfi, în cari dimpreună cu poporul credincios să fim alături de „Bunul nostru Stăpân”?

Cine alții, decât noi preoții avem chemarea să cunoaștem semnele vremurilor prin cari trecem? Noi suntem păstorii turmei lui Hristos pe care trebuie să o ducem la bună pășune. Nouă ne-a poruncit Mântuitorul prin glasul sf. Apostol Pavel: „Luați seama de voi și de toată

turma întru care Domn Sf. v'a pus pe voi păstori" (Fapt. 20, 28). „Păstoriți turma lui Dumnezeu care este supă paza voastră, nu de silă, ci de bună voie după voia lui Dumnezeu, nu pentru câștig mășav, ci, cu lepădare de sine" (I Petru 5, 2). „Noi suntem sarea pământului și lumina lumii" (Mat. 5, 13—14). Pe noi ne-a pus Mântuitorul preste popoare ca să zidim și să răsădim (Ier. 1, 10; II Cor. 10, 4—5) Pe noi ne îndeamnă sf. ap. Pavel „să fim tuturor toate" (I Cor. 9, 22).

Dacă până'n prezent am întrelăsat practica cea a acestei tradiții a pelerinajelor, pentru viitor să urmărim dorința și glasul de chemare a poporului dreptcredincios, căci acesta este și glasul lui Dumnezeu, care va sprijinii cu Darul Său, împrăștierea norilor de rătăcire din sufletele unora, ca astfel cu toții părăsind calea păcatelor să urmărim calea mântuirii.

Păstori și păstoriții! Să căutăm a înțelege datoria ceasului de față, făcându-ne din întreaga noastră viață, un pelerinaj continuu spre Ierusalimul ceresc.

Preot Ioan Faur
misionar ppsc.

Creștinismul și parsismul

IV.

Între vechile religii ale omenirii precreștine, mai avem de amintit *parstomul* sau mazdeismul. Înainte de Zarathuștra, religia Parșilor era politeistă. S'a păstrat din vremea aceea numele Zeilor: Dyauspitar (sanskrit: Tatăl Cerului, care corespunde cu Zeus pater și Iuppiter), Mithra — divinitate foarte populară în Iran, Aruna (Varuna) și Indara (Indra). Reforma lui Zarathuștra a avut scopul să refacă mono-teismul originar al indo-europenilor, care a precedat politeismul iranilor.

Cine este Zarathuștra sau Zoroastru, se știe foarte puțin. Se știe sigur că e fiul unui nobil și a trăit pe vremea regelui Vistaspă. Când a trăit, nu se știe sigur: cu 7000, cu 2000, sau numai cu 500 de ani înainte de Hristos. După legendă, Zarathuștra la 15 ani s'a retras în pustie, unde a petrecut în meditație timp de șapte ani. La 30 ani un inger bun l-a dus în fața Zeului suprem Ahura Mazda și a ingerilor săi, unde a primit descoperirea. La 42 ani a convertit pe regele Vistaspă. A avut trei soții și mai mulți copii; a murit la vârsta de 77 ani, ucis cu pumnalul de către un adversar al reformei sale.

Viața și opera lui Zoroastru se cuprind în *Zend-Avesta* (zend=explicație, avesta=lege, știință, învățătură), cartea sfântă, Biblia parsismului care datează de prin veacul al 6-lea a. Hr. În forma originală

e scrisă de însuși Zarathuștra. În forma actuală, abia o mică parte mai aparține lui Zarathuștra.*

După parsism, există din veșnicie doi zei principali: zeul luminii și al întunecului, al binelui și al răului, Ahura Mazda (Ormuzd) și Angra Mainiu (Ahriman). Ahura Mazda e creatorul cerului și al pământului, autorul ordinii morale și raționale din lume, ființa cu trup și suflet care a descoperit lui Zoroastru învățătura și reforma sa. În jurul lui Ahura Mazda sunt șapte spirite bune (amașa spanta) douăzeci de genii (iazatas) și nenumărate spirite inferioare (fravașii) între care se numără și sufletele strămoșilor. Cel mai însemnat dintre genii e Mitra, zeul cu o mie de ochi și cu o mie de urechi, ca să vadă și să audă toate. Angra Mainiu este potrivnicul lui Ahura Mazda, autorul răului, a necurației, a minciunii, încunjurat de oastea nenumărată a duhurilor rele (daevas).

Lumea este creată de Ahura Mazda în 365 de zile, împărțite în 6 perioade. Durata lumii este de 12.000 ani. În primele 3000 de ani, Ahriman n'a știut de Ormuzd. În liniștea primei epoci — epoca de aur — toate ființele au trăit în cer, nemișcate. Trezit din somnul de 3000 ani, a creat și Ahriman spiritele și toate ființele și lucrurile rele. — Viața este o luptă necontenită între bine și rău, lumină și întunec, între suflet și trup. Omul ajută la triumful binelui, prin cultivarea cerealelor și animalelor curate, prin lupta împotriva minciunii, prin ascultarea de legea lui Zoroastru, prin mărturisirea păcatelor și practicarea virtuților, care sunt: dreptatea, smerenia, hărnicia, curățenia, iubirea adevărului, pacea, milostenia, ev avia, căsătoria (căci prin mulțimea copiilor crește împărăția vieții). Păcatele cele mai grele sunt: minciuna, trândăvia, dușmănia, arderea cadavrelor, consumarea mortăciunilor și îngreunarea sexuală împotriva firii. Aceste trei din urmă se pedepsesc cu moartea. Curăția consta în gânduri, vorbe și fapte. Necurația cea mai mare e moartea. De aceea cadavrele nu se îngroapă, nu se ard și nici în apă nu se aruncă, ci se expun în turnuri înalte sau pe coperișuri, ca să le mănânce paserile răpitoare. Mai târziu scheletele se îngroapă. Cei întinați de păcate se purifică prin jertfe (apă, carne, beutură), post, rugăciuni, spovedanie în fața preoților (magi) și împlinirea canonului, care de regulă constă în uciderea unui anumit număr de animale ahrimanice: șerpi, sopârle, broaște, furnici, muște, lupi, șacali, scorpii, etc.

Un rol însemnat în parsism avea focul, simbolul principiului luminos. Era adorat și ferit de orice

necurație. Nu se întreținea decât prin lemne curate, uneori aromate. Suflatul, scuipatul sau aruncatul de materii necurate în el erau cu totul interzise. Se întrețineau în anumite locuri focuri sacre, pentru ca fiecare familie să poată avea la îndemână totdeauna foc curat. Pentru cinstea de care s'a bucurat focul la Perși, parsismul este adeseori numit „religia focului”.

Biruința deplină asupra lui Ahriman o va obține Saoșinat, care se va naște dintr'o fecioară, după ce aceasta se va scălda într'un lac, în care e depusă sămânța lui Zarathuștra. În era lui Saoșinat, oamenii nu vor muri 3000 de ani și vor avea de toate; sufletele morților, unite cu trupurile lor înviate, se vor prezenta la judecată, după care virtușii vor merge în raiu (Garonmana), în care „răutatea celor răi e compensată cu fericirea celor buni”. Păcătoșii vor merge în iad, unde se vor chinui îngrozitor trei zile și trei nopți, apoi vor trece în not un râu de metal topit, în care se vor curăți de păcate. După aceea vor avea și ei parte de fericirea veșnică. Ahriman și slujitorii lui vor fi aruncați în focul iadului, unde vor fi mistuiți. Astfel răul va pieri și binele va triumfa.

Parsismul s'a menținut în Persia până la 642 d. Hr. când Mahomed ocupă Persia, stinge focul sacru, persecută violent pe irani, și impune islamul. Foarte mulți Perși s'au refugiat atunci în India în jurul orașului Bombay, unde se mențin până astăzi cam 70-100.000 mazdești, la care se mai adaugă cei vreo 10.000 rămași în Persia.

Deși este „religia cea mai apropiată de creștinism,... cu vădite tendințe de interiorizare, de spiritualizare, de râvnă spre libertate și răspundere morală” (I. Goron), parsismul conține erori și lipsuri care-i pregătesc inevitabil dispariția: polidemonismul, concepția materialistă despre bine și rău, insuficiența doctrinei despre păcat și mântuire, etc. Pe lângă acestea, dualismul este o eroare fundamentală. Două principii, recte două divinități independente, sunt imposibile. Creștinismul admite existența satanei ca spirit rău, dar nu face din el divinitate. Satana e spirit creat, căzut, devenit rău prin răsvrătire și abuz de libertate. Dualismul persistă a dus la politeism, la polidemonism și la alte contradicții. Anahito, zeita „purității”, avea un cult la fel de decăzut, ca și Venus. Împărțirea arbitrară a lumii între cele două puteri, a dat naștere la suferinți și practici ridicole. Deci tot motive ponderoase, care ne arată că nici parsismul nu este religia voită și revelată de Dumnezeu.*

* Cuprinde trei părți: Vendidad=cartea legii, despre creația lumii și a omului, reguli despre curățenie, norme etice și de drept, etc. Iasna=cartea de ritual cu rugăciuni, cântări, rândueli pentru aducerea jertfelor și Iest, o colecție de imne, biografii mitologice de ale zeilor, între care și alui Zoroastru, sfaturi economice și morale, etc.)

* Ar fi locul să ne ocupăm act, în continuare, de monoteismul Vechiului Testament și de iudaismul talmudic. De monoteismul biblic nu ne ocupăm aci; am amintit de el, altădată (vezi: pag. 132-137). Mai pe larg subiectul aparține Dogmaticii creștine. De iudaismul talmudic nu ne ocupăm, deoarece este o religie națională, închisă și exclusivă.

Cărți și Reviste

Șerban Ionescu: PROBLEME DE MORALĂ SOCIALĂ. Vol. I. Editura Cărților bis. București 1946, 194 pag. Prețul 5000 Lei.

O carte de actualitate, ce pune la punct, în lumina Evangheliei creștine, probleme sociale și economice ale vremurilor noastre. Iată subiectele tratate: Problema morală și viața socială. Aspectul social și universal al Creștinismului. Este Creștinismul un produs al mediului social economic? Caracterul religios, spiritual și original al Creștinismului. Creștinismul și Economicul. Îmbirea creștină și obiecțiunile ridicate contra iubirii față de aproapele și față de noi înșine. Înlocuirea iubirii față de aproapele prin idala de dreptate? Tăgăduirea originalității poruncii creștine și a oricărei influențe a creștinismului asupra mediului social. Selecțiunea și Ergenia față de iubirea creștină. Negativitatea iubirii — Divorțul. Afirmarea iubirii — Sfaturile de împăciuire.

Cine vrea să se lămurească în privința obiecțiilor ce se aduc azi Creștinismului, află în această carte răspuns liniștitor la toate întrebările. Superioritatea Evangheliei este luminos de biruitoare în toate comparațiile. Îmbirea creștină aduce în lume un plus de viață față de Dreptul și Legea omenească. Culpile, la care Evanghelia ridică viața omului, strălucesc dincolo de strămtul orizont al materialismului economic.

Indoasebi sunt prețioase propunerile făcute

Amintim numai ne scurt, sub titlu de inventar, marile religii europene dispărute, și anume:

Politeismul egiptean, cu preoții, piramidele, îmbalsamările și templele lui, măturii nemuritoare ale stărilor și ale credinței în metamorfoză, cu zeii: Ptah (zeul soarelui), Thot (zeul lunii), Ostris cu cap de ibis, Isis, houl Anis, Horus (cu cap de soare), Ptah zeul cu fața frumoasă, protectorul stărilor și în special al medicinei, Sobek (cu cap de crocodil — zeul apelor), etc. cu formele lor hibride, jumătate oameni, jumătate animale cu zoologia și ierocritica lui;

Politeismul babilonian și asirian, cu personificarea astrilor și a forțelor naturii, cu zeii, preoții și sanctuarele lor, cu practicile lor homocide și imorale;

Politeismul greco-roman, cu zeii și temple, oracole și auguri, cu preoții și cult, cu sacrificii și rupătorii, cu credință în suflet și nemurire, în paradis și infern, cu pantheon, sărbători, anoteze, mistere și ceremonii sacre. — religiozitatea astronomică și sincretică, care a făcut pe F. Cumont să spună că: „Metoda un popor de o cultură atât de avansată, n'a avut o religie mai civilizată”.

Politeismul celtic, asemănător cu cel greco-roman, cu sacrificii de copii, sclavi și prizonieri; fără preoți, fără idoli și fără temple, având în schimb cultul arborilor, a fântânilor și a râurilor (în care credeau că se ascund spiritele bune și rele), ai zeilor focului, artelor și stărilor, cu ceata druzilor, adică a intelenților și iluminatilor, experți în știință, morală, arte, educație, medicină, istorie, drept, teologie, în toate ramurile culturii și civilizației.

Politeismul german, cu zeii: Wodan (zeul vântului) Odin, Thor, Donar (zeul furtunii); cu zeitele, spiritele feerice și fantastice, vrăjitorii, demonii și personificările naturii, cu walhala — împertul eroilor — și cu legendele lor extraordinare.

Toate se cuprind sub numele de păgânism, total dispărut, înfrânt și înlocuit prin creștinism.

de autor în privința limitării și chiar a stărpirii Divorțului, care primejduiește societatea omenească. Sfaturile de împăciuire ar trebui să-și extindă activitatea și asupra neînțelegerilor din căsnicie.

După cum însuș mărturisește, autorul plănuiește să încadreze volumul actual, cât și altele ce vor urma, în voluminoasa sa lucrare de „Morală” ortodoxă.

Pentru scrisul său clar, precis documentat și actual, toate lucrările autorului merită a fi cunoscute de oricine se interesează de problemele sociale.

Pr. Ilarion V. Felea: CATEHISM CREȘTIN ORTODOX. Ediția II. Diecezana Arad 1946.

„Catehismul” a fost întotdeauna unul din mijloacele de seamă pentru popularizarea și răspândirea credinței dreptmăritoare și în același timp și unul din mijloacele cele mai eficace pentru apărarea și ferirea credincioșilor de prea de-sele alunecări dela dreapta credință. La noi Românii în special, această carte de expunere pe scurt a dreptei credințe, a avut un rol hotărâtor. În paginile sale credincioșii bisericii noastre au găsit întotdeauna „apa cea vie” a dreptei credințe, care i-a purtat învingători pe deasupra tuturor valurilor cari au amenințat în decursul veacurilor viața neamului nostru. Aci li s'au făcut cunoscute, într'o formă înțeleasă de toți, măntuitoarele învățături descoperite lumii de Fiul lui Dumnezeu și apostolii Săi. Și tot aci s'a păstrat și s'a transmis urmasilor frumoasa limbă românească, în cari ierarii noștri știau să toarne marile adevăruri, cari măntuiesc pe tot omul care ascultă îndemnul lor.

La Arad a apărut un astfel de Catehism în anul 1940, datorită strădaniei P. C. Părinte Profesor Dr. Ilarion V. Felea. Ediția aceasta fiind epuizată de câțiva ani, P. C. Sa l-a dat din nou tiparului în cea de a doua ediție, acum nu de mult. Această nouă ediție, prezentată cu oarecari modificări, este îmbrăcată într'o formă mai aleasă decât cea dintâi datorită mai ales frumozelor clișee lucrate după renumitul pictor bisericesc C. Cenan.

În noua lui ediție, acest catehism este menit să joace un rol hotărâtor în aceste vremuri de încercări, când biserica noastră are de luptat cu atâtea și atâtea ispitiri dela dreapta credință. Rămâne însă ca noi slujitorii altarelor să depunem toată râvna pentru ca el să ajungă în casa fiecărui credincios.

Ioan Ungureanu: CRUCEA LUI HRISTOS. Biblioteca „Calea Mântuirii”. Diecezana Arad p. 83, prețul 2000 lei.

Este cea dintâi broșură din biblioteca „Calea Mântuirii”, inițiată de P. S. Părinte Episcop Andrei. Scrisă pe înțelesul tuturor această broșură lămurește un adevăr de credință foarte viu disputat și atacat mai de toate sectele și asociațiunile religioase dela noi și de aiurea.

Părintele Ioan Ungureanu, autorul broșurii fost secretar general al Uniunii Baptiste din România, își face în cuprinsul ei propria mărturisire de credință, la care a ajuns — după chiar mărturisirea C. Sale — în urma unei meditații mai îndelungate asupra Crucii. Și e binevenită această mărturisire deoarece în timpurile de față când se reeditează din nou și pe atâtea căi atacurile împotriva sf. Crucii, cei ce se țin departe de acest semn mântuitor, pot vedea cât de neînțemeiată este pornirea și dușmănia lor.

Broșura cuprinde la început o scurtă prefață scrisă de P. S. Părinte Episcop Andrei după care urmează cuvântul autorului, în care lămurește scopul scrierii. Sunt tratate apoi pe rând subiectele: Ce este Idolul, Ce a fost și ce este Crucea, Dumnezeuiasca Cruce, Crucea se cuvine să fie cinstită, Crucea slăvită prin cântări, Cinstirea Crucii, Crucea preînchipuită în V. Testament, Crucea este steagul (semnul unității) creștinismului, Crucea este steagul creștinului, Prin Cruce ajungem la împăcare cu Dumnezeu, Sfîntenia Crucii, Crucea este semnul mântuirii noastre, Crucea este arma mântuirii noastre, Crucea este un semn văzut, Crucea este altarul de jertfă, Primii creștini și Crucea, Fără Cruce n'a existat și nu poate exista creștinism, Semnul Sfintei Cruci, Semnul distinctiv al bisericii creștine este Crucea, Credința în Cruce nu este superstiție, Sfânta Scriptură ne pomenește de două Cruci și Biruința din urmă va fi a Crucii.

Ceea ce aduce nou această carte, față de toate celelalte scrise anume pentru lămurirea învățăturii despre sf. Cruce, este complexitatea lucrurilor din care este prlvit acest punct însemnat din cuprinsul credinței noastre dreptmăritoare, precum și arătarea importanței ce se dă Crucii chiar și în cântările eterodoxilor, cari consideră Crucea drept idol Stilul popular în care este scrisă, temeiurile scripturistice și patristice bine alese, ca și interpretarea lor, adaugă o calitate în plus acestei broșuri, pe care e bine să o punem, cât mai neîntârziat, atât în mâna credincioșilor noștri, cât și în acelora cari hulesc Crucea, sau au anumite rezerve față de cinstirea ei.

T.

Revista Teologică — anul XXXVI Nr. 5-6 Mai-Iunie, 1946, Sibiu.

Ori de câte ori răsfoiesc miezoasele pagini ale colecției Revistei Teologice încerc sentimente de rădăncă admirație pentru tot ceea ce se difuzează prin această revistă. Iavorăș din creșterul scânteitor al actualului Mitropolit al Transilvaniei, „Revista Teologică”, cu timpul, a devenit una din cele mai autentice tribune de simțire și afirmare a spiritului lității noastre ortodoxe. Redactată în citadela Sibiului Ortodox, a reușit să înmănușeze în buchetul colaboratorilor ei cele mai iscusite condeie ale scrierului teologic. Miezoasele probleme ce se desbat în paginile fiecărui număr, te îmbie — după ce ai citit-o — să recitești, convins fiind că, recitind-o și aprofundând-o, descoperi în coloanele ei alte perle de gând, alte frumuseți stilistice și alte brcurii ale spiritului.

Meritul înaltei ținute literare și tehnice în care apare revista revine în cea mai mare parte neobositului și mult apreciatului ei redactor, prof. univ. Dr. Grigorie T. Marcu. Scrisu-i înrăpat și tehnica în care învesmăntează număr de număr, contribuie foarte mult la interesul deosebit cu care este căutată și citită această revistă.

Din toate numerele anului în curs, numărul care ne-a trezit și mai mult interesul este numărul Mai-Iunie ce înregistrează, la rubrica articolelor de fond, *Discursul de Recepție* rostit de P. S. Episcop Nicolae Colan al Clujului în ședința publică a Academiei Române din 28 Mai 1945 intitulat „*Biserica Neamului și Unitatea Limbii Românești*” și răspunsul îndătinat rostit de D. Prof. Univ. Silviu Dragomir.

Nu știu să fi mai arătat cineva cu atâta căldură și bogăție de argumente rolul „*Bisericii Neamului*” în formarea și păstrarea „*Unității limbii Românești*”, cum a arătat P. S. Episcop Nicolae Colan — cu acest prilej.

Cercetător pasionat al bătrânelor cronici și tălmăcitor fidel al Sf. Scripturi, P. S. Episcop Nicolae Colan, își culege materialul întrebuintat din apele isvorului cristalin al vechilor hrisoave religioase asupra cărora zăbovește cu atenție.

În prima parte a discursului P. S. Episcop Nicolae, arată legătura dintre limbă și națiune. Iar în a doua parte cu bogăție de argumente — trecând în revistă — întreaga literatură religioasă a veacurilor XV, XVI și XVII-lea P. S. Sa demonstrează care a fost rolul Bisericii noastre ortodoxe în plămădirea unității limbii Românești și în lucrarea de zidire a unității noastre naționale.

In răsquis, la discursul P. S. Nicolae Colan

Dr. Prof. Univ. Silviu Dragomir face o amplă dare de seamă a vrednicilor cari au contribuit la încolonarea P. S. Episcop Nicolae Colan în șirul celor mai reprezentative personalități ale neamului nostru. Dar în numărul de care ne ocupăm, în afară de articolul Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu; „*lerarh priitor norodului*”, mai menționăm studiul de mai vastă extindere: „*Calea către preoție*” semnat de păr. Nicodim Belea. Mișcarea literală fericit aleasă, sintetic redată și la timp difuzată, prin pana critică a Dlor Prof. Univ. Gr. T. Marcu, Diacon N. Mladin, Dr. T. Bodoș și S. Sibiianu, ridică și mai mult prestigiul numărului de față. Nu lipsesc nici cronici, note și informații cu care se încheie numărul Maiu-Iunie 1946. Pr. Nicolae Nedelcu-Puești-Tutova.

Biserica Ortodoxă Română. Revista Sfântului Sinod. Anul LXIV, Nr. 1 — 3; Ianuarie, Martie 1946.

Avem în sfârșit în mlez de vară cu arșiță dogoritoare, caietul pe lunile din iarnă din Revista Sfântului Sinod. Prestigiul și vechimea acestei reviste justifică nerăbdarea cu care o așteptăm. Păcat de cuprinsul ei întotdeauna bogat, și cantitativ și calitativ. Nu se poate face oare nimic pentru ca Institutul Biblic să-și poată ține promisiunea de a apărea odată în fiecare lună? Credem că nici o jertfă, na'r fi prea mare, pentru acest lucru.

Seria articolelor o deschide Părintele Petre Vintilescu cu studiul: Funcțiunea eclesiologică și comunitară a Lăturghiei (pp. 1 — 28). Pr. Ioan Coman continuă partea doua a studiului, „Origina și sensul înțelepciunii” (p. 29 — 47).

Articolul „O mare pildă din timpurile noastre” semnat de Simion Mehedintzi, prezintă figura lui Oskar Wilde ca unul dintre protivnicii lui Iisus Hristos, asupra căruia totuși Evanghelia Lui a fost „un izvor de purificare și de întremare”

Părintele D. Fecioru prezintă „Predica la Buna — Vestire a sfântului Gherman I al Constantinopolei, în textul original și în traducerea românească.

Dr. prof. P.P. Panaitescu în studiul *Patriarhul Dositei al Ierusalimului și Mitropolitul Dosoftei al Moldovei*, din prilejul unei scrisori inedite a lui Dositei către Dosoftei al Moldovei, face constatări și aprecieri cu privire la marele mitropolit-cărturar, și cu privire la relațiile lui culturale cu vecinii creștini: Polonia și Rusia. Arată de asemenea legăturile eruditului Patriarh al Ierusalimului cu Rușii și Românii. Pe baza scrisorii inedite se precizează data întoarcerii în scaun a Mitrop. Dosoftei, precum și data terminării și numele arhitectului mănăstirii Cetățuia de lângă Iași.

Ultimul studiu este acela al Profesorului Dr. Vasile G. Ispir: *Principiile educațiunii creștine* (pp. 110 — 136).

În *Recenzii* este prezentat vol. III din *Istoria Biblică* a lui Lopuhin, în traducerea românească a I. P. Sf. Patriarh Nicodim. Câteva *note bibliografice* și *Cronica internă*, sfârșesc primul caiet al anului în curs, din această revistă. Pr. Gh. Lițiu

Informațiuni

— P. C. Părinte dr. I. Vască, secretarul general al ministerului Cultelor și președintele Uniunii preoților democrați, a făcut deunăzi declarații reprezentanților presei.

D'ea a început prin a spune, privitor la proiectul de lege a cultelor, că cele mai multe organizații de cult au înaintat amendamente ministerului. Ultimul termen pentru înaintarea amendamentelor este 1 Septembrie, dată după care nici o propunere nu va mai putea fi luată în considerare și proiectul de lege al cultelor va căpăta forma definitivă.

Referindu-se la adresa primită de către Minister din partea Sf. Sinod, prin care acesta cerea ca toate școlile — seminariile teologice și școlile de cântăreți bisericești — să fie trecute în exclusivă ocrotire și conducere a Bisericii, P. C. Sa a precizat că motive de ordin financiar și administrativ se opun, în momentul de față, la această schimbare.

P. C. Sa a mai relatat că a discutat cu I. P. S. Patriarhul Nicodim, programul vizitei pe care I. P. S. Sa o va face, în numele Bisericii ortodoxe române, la Moscova, invitat fiind de I. P. S. Patriarh Alexei.

— În conformitate cu dispoziția Ministerului Artelor Direcțiunea generală a Muzicii No. 1227/1946, în Arad a luat ființă un Oficiu de Centralizare și Organizare a Corurilor și Fanfarelor din Județele: Arad, Timiș, Hunedoara și Bihor.

Oficiul are misiunea de a iniția și a ajuta organizarea și dezvoltarea Corurilor și a Fanfarelor dând îndrumări unde va fi cazul și punând la dispoziția acestora partituri pentru îmbogățirea repertoarelor, de a organiza concursuri pe centre de plasă și județe și a pregăti formațiile pentru Congresul General pe Tară. De a organiza anual un curs de 10—15 zile pentru conducătorii de coruri și fanfare cu scopul de a-i iniția și a le îmbogăți cunoștințele muzicale unde va fi cazul.

Oficiul își are sediul în Arad, str. Episcopiei No. 4, la Direcțiunea Conservatorului.

Cu conducerea Oficiului a fost delegat de către Ministerul Artelor, Direcțiunea Generală a Muzicii, Dl. Capitan I. R. Botto, șeful Muzicii Militare din Arad.

Nr. 3143/1946

Anunț școlar

Cererile de primire în Academia Teologică ort. rom. din Arad pentru anul școlar 1946/47 se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial ort. rom. din Arad până la data de 1. Sept. 1946.

În Academia Teologică se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat, absolvenți cu diplomă de seminar și absolvenți dela școala normală confesională ort. rom. din Arad cu diplomă de învățător.

Cererile se vor timbra legal și în ele se va arăta domiciliul și oficiul poștal.

La cerere se vor anexa următoarele acte în original:

1. Actul de naștere dela oficiul stării civile.
2. Extrasul din registrul botezătorilor.
3. Diploma de bacalaureat de liceu, seminar Teologic, sau de învățor.
4. Certificat med cal prin care să se constate integritatea corporală și spirituală a petiționarului.
5. Certificat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține.
6. Certificat dela parohul locului că știe cetii cu litere cirile și ca are aptitudini pentru cântare.
7. Certificat despre situația militară, dacă este înrolat.
8. O dovadă scrisă din partea părinților sau a tutorelui petiționarului, vizată de conducătorul oficiului parohial, prin care se obligă a plăti regulat taxele de întreținere în internat în cursul anilor de studiu.
9. O declarație subscrisă de student și de părinte sau tutori, în fața preotului locului, prin care se obligă că după absolvirea studiilor Teologice va intra și va servi cel puțin 5 ani în clerul Eparhiei Aradului, în caz contrar va restitui ajutoarele și bursele de cari a beneficiat la Academia Teologică.

Studentii cari sunt în continuarea studiilor vor aduce dela oficiul parohial certificat prin care să dovedească la înscriere că au cercetat regulat sf. slujbe și că au participat activ la viața bisericească din parohia unde au domiciliat în timpul vacanței.

Taxele de înscriere sunt de 10.000 lei, iar taxele școlare de 50.000 lei.

Taxa de înscriere și jumătate din taxele școlare se vor plăti la data înscrierii, iar restul la 10 Ianuarie 1947.

Studentii săraci, merituosi și cu purtare bună, vor primi burse sau semiburse. Bursa întreagă e de 60.000 lei lunar.

studentii sunt totuși obligați să locuiască în

internat. Excepții se vor admite numai în cazuri binemotivate.

Taxele de întreținere în internat sunt următoarele pe lună: 50.000 lei în numerar, 1½ kg untură sau 2½ kg. ulei, 1½ kg. slănină, 1 pereche găini, 20 ouă, 25 kg. făină, din cari 5 kg. făină pentru aluat, 1 kg. marmeladă de prune, 15 kg. cartofi, 1½ kg. fasole, 1 kg. ceapă, 1 kg. morcovă și pătrungei, 0,50 kg. săpun (anual) 1 ștergar de bucătărie.

Taxele de întreținere se vor plăti anticipativ. Taxele școlare și de întreținere vor putea fi majorate în cursul anului.

Fiecare student va aduce cu sine următoarele efecte: saltea, haine de pat, lenjerie, îmbrăcăminte, 2 farfurii, 1 pahar, 1 ceașcă și o garnitură de tacâmuri.

Examenele restante și înscrierile se vor face dela 1—5 Oct., iar cursurile se vor începe în ziua de 7 Oct. a. c.

PP. CC. Părinți protopopi, preoți și profesori de religie sunt rugați a sfatui pe tinerii buni, cari posedă pregătirea corespunzătoare, să îmbrățișeze cariera preoțească.

Consiliul Eparhial

Nr. 3125/1946.

Comunicate

Serviciul silvic județean Arad dă din experiențele sale din Socodor, Ch și neiu - Criș și Ciala puiți de gled tă, plop, frasin american etc. apți pentru creerea de garduri vii și plantarea locurilor publice: biserici, cimitire etc.. Cererile se vor înainta până la 1 Septembrie a. c. Serviciului silvic județean Arad, care dă pueții în mod gratuit pe strat.

Arad la 5 August 1946.

† ANDREI,

Episcop.

Sava Tr. Seculin
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3067/1946.

Avându-se în vedere că în timpul din urmă sunt tot mai dese cazurile de jefuire a veșmintelor, odăjdiilor și obiectelor din biserici, conducătorii oficiilor parohiale și episcopii se îndatorează a păstra peste săptămână veșmintele și obiectele de preț acasă, unde sunt mai în siguranță, a aduce în Dumineci și sărbători numai strictul necesar la sf. biserică și a cerceta în fiecare dimineață biserică, pentru a constata dacă nu s'a întâmplat peste noapte vreo spargere, pentruca în cazuri de spargerisă se poată reclama îndată organelor polițiale.

Arad la 5 August 1946.

† ANDREI,

Episcop.

Traian Ciblan,
consilier ref. eparhial